

André van der Velde

[WOUDENBERG] Nu liggen er nog rijendikke tegels op het schoolplein van de Jan Ligthartschool, maar die zullen binnenkort langs het hek aan de Frans Halslaan plaatsmaken voor groen. En dan niet zo maar wat groen, maar een heus Voedselbosje. De Woudenbergse basisschool gaat namelijk zelf voedsel produceren en betreft leerlingen bij het hele proces: van het planten tot en met de smakelijke beloning: het oppeuzelen van de eigen oogst.

„Er is volgend jaar al zeker wat te oogsten, maar echt veel zal het nog niet zijn”, tempert Suzy Bollen van Stichting Duurzaam Woudenberg (SDW) lachend al te hoge verwachtingen voor het eerste jaar. „Maar de oogst wordt wel elk jaar groter.” Het Voedselbosje is een concept van het IVN, legt de Woudenbergse uit. „Het heeft een standaard omvang van 30 vierkante meter en bestaat uit 22 vaste planten, struiken en bomen, die allemaal eetbare vruchten, bloemen, wortels of bladeren hebben. Denk daarbij aan bessenstruiken, fruit- en notenbomen, maar ook aan een plant als de Oost-Indische kers.”

) Kern is volgens Bollen dat een voedselbois kinderen een gezonde leefstijl bijbrengt en hen dichterbij de natuur brengt. „En ze maken kennis met het belang van biodiversiteit. Naast soorten planten zijn dat ook insecten en vogels die erop af komen, en de rijkdom van een vruchtbare bodem.”

[ZWART ZAAD] In feite heeft Bollen het eerste Voedselbosje naar Woudenberg gehaald. „Binnen de stichting Duurzaam Woudenberg houd ik mij bezig met groen, biodiversiteit en voedsel en ik speelde daarom al langer met idee voor een Woudenbergs Voedselbosje. Maar toen een paar maanden geleden tijdens de bespreking van het nieuwe Groenbeleidsplan bleek dat de gemeente in feite op zwart zaad zit en dus ook geen geld heeft om te investeren in nieuwe projecten voor groen en biodiversiteit, ging ik op zoek naar externe ondersteuning. Ik nam contact op met het IVN, dat was in de provincie Utrecht met steun van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) bezig met het opzetten van een pilot voor Voedselbosjes, het project 'Jong leren eten'. Daaraan konden 25 Utrechtse scholen meedoen. Deelname kost 7000 euro en normaliter betaalt de gemeente een deel, maar omdat dat in Woudenberg niet mogelijk is, en de scholen hiervoor geen of nauwelijks budget hebben, gingen beide organisaties creatief aan de slag. Dat leidde ertoe dat er één Woudenbergse school kosteloos mee kan doen.”

SDW benaderde vervolgens in allerijl - de zomervakantie naderde - de vijf Woudenbergse scholen en die kregen twee weken de tijd om te reageren. „De Jan Ligthartschool reageerde als eerste en krijgt daarom het Voedselbosje”, vertelt Bollen. „Maar dat was wel jammer voor de Griftschool en de Olijfboom die, iets later, ook enthousiast reageerden. Ik hoop dan ook dat dit eerste bosje als een vliegwiel werkt en dat ook de gemeente Woudenberg enthousiast wordt en volgend jaar het project wel kan ondersteunen.”

[GEZONDE SCHOOL] Het Voedselbos sluit volgens leerkracht Anne Oosterhout van groep 6 naadloos aan bij de toekomstvisie van de Jan Ligthartschool. „We hebben subsidie gekregen voor deelname aan het Gezonde School-programma, dat een gezonde leefstijl van de leerlingen bevordert. Dan gaat het om gezonde traktaties bijvoorbeeld, maar ook om meer sport en spel en buitenspelen. Toen we hoorden over het Voedselbosje, waarbij bewustwording ook een belangrijk thema is, dachten we meteen dat deze twee projecten goed bij elkaar zouden passen.”

De school schreef zich gelijk in en 'won' het Voedselbosje. De leerlingen van groep 6 gaan helpen bij de aanleg. „Ze vinden dat geweldig”, zegt Oosterhout. „Ze hebben heel veel plezier als ze buiten lekker met hun handen bezig kunnen zijn.”

Het mooie van het Voedselbosje is volgens haar dat de leerlingen kennis opdoen over hoe het voedsel op hun bord komt. „Ze kopen hun eten in de supermarkt en zullen zich niet vaak afvragen hoe het groeit. Door dit project leren ze onder meer hoe fruit, groente en noten groeien. Door hen daarbij te betrekken, zullen ze sneller geneigd zijn te proeven en groente en fruit te leren eten.”

Niet alleen leerlingen van groep 6 worden bij het Voedselbosje betrokken, maar de hele school. Oosterhout: „Alle klassen krijgen er les over en het IVN heeft voor alle groepen zogenaamde Doe-kaarten ontwikkeld met suggesties voor thematische activiteiten.” Ook verzorgt het IVN twee gastlessen, de eerste voorafgaand aan de daadwerkelijke aanleg van het bosje, de tweede in mei volgend jaar. Die staat in het teken van onderzoek (groei, insecten, bodem) en de eerste oogst..

[PLANTDAG] Maar voor er überhaupt geoogst kan worden, moet het Voedselbosje eerst worden aangelegd. Dat gebeurt op dinsdag 17 november. Dan zorgt een hovenier er samen met de leerlingen van groep 6 voor dat alle planten op de goede plek komen en op de juiste manier geplant worden. Ook wordt er een infobord geplaatst. Daarna ligt het onderhoud bij de kinderen. Dan gaat het in het eerste jaar vooral om water geven.

De verwijderde tegels worden overigens keurig hergebruikt. Er wordt een rand van gemaakt om het bosje heen, waar de jonge voedselbosbeheerders op kunnen zitten.